

**Аналіз стану забезпечення якості професійної підготовки  
в закладах професійної освіти області  
(період для аналізу: 2025 рік)**

Відповідно до плану роботи НМЦ ПТО у Миколаївській області на 2025 рік вивченням питання стану забезпечення якості професійної підготовки охоплено такі ЗПО області:

- ЗП(ПТ)О «Первомайський професійний коледж» з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів»;

- Вище професійне училище суднобудування м. Миколаєва з професій громадського харчування та ресторанного сервісу.

Результати аналізу з окресленого питання розглядалися на засіданні навчально-методичної Ради при НМЦ ПТО у Миколаївській області (протокол від 01.10.2025 № 05; питання перше порядку денного та протокол від 19.02.2025 № 06; питання третє порядку денного).

На засіданні навчально-методичної Ради при НМЦ ПТО у Миколаївській області (протокол від 01.10.2025 № 05) вирішено перенести розгляд питання 1 порядку денного, запланованого до обговорення на засіданні навчально-методичної Ради при НМЦ ПТО у Миколаївській області (01 жовтня 2025 року), а саме «Про стан забезпечення якості професійної підготовки в закладах професійної (професійно-технічної) освіти області (Вище професійне училище суднобудування м. Миколаєва з професій громадського харчування та ресторанного сервісу) на чергове засіданні навчально-методичної Ради при НМЦ ПТО у Миколаївській області (листопад 2025 року).

Попередньо для забезпечення єдиного та неупередженого підходу в частині здійснення аналізу з окресленого питання *визначено орієнтовний інструментарій та критерії*.

Важливо, що питання забезпечення якості освіти окреслено в нормах Законів України «Про освіту» (стаття 41, розділ V) та «Про професійну освіту» (стаття 45, розділ VI; абзац 3, частина 4 статті 41, розділ V).

Згідно норм Законів складовими системи забезпечення якості професійної освіти є:

- система забезпечення якості професійної освіти в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості професійної освіти);

- система зовнішнього забезпечення якості професійної освіти.

Для аналізу питання на НМР щодо вивчення стану забезпечення якості професійної підготовки в ЗП(ПТ)О «Первомайський професійний коледж» з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» ***визначено орієнтовний інструментарій та критерії, що дало можливість з'ясувати:***

- наявність та зміст Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в частині наявності процедур оцінювання, періодичності, методів збору інформації та інше;

- наявність аналітичної складової в плані роботи освітнього закладу на навчальний рік, планах роботи педагогічної ради, методичного кабінету та методичних комісій в частині стану забезпечення якості професійної підготовки (*висновки за результатами виконаної роботи та план заходів/дій щодо усунення виявлених недоліків*);

- наявність питань щодо визначення динаміки змін в рівні кадрового забезпечення з професії/професій (відповідність вимогам Закону України «Про освіту» + наявність відповідного робочого розряду + стажування, рівень цифрової компетентності...);

- рівень матеріально-технічної бази з професії/професій (можливість відпрацювання змісту програм професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки за ДОС/формування загальнопрофесійних, ключових та професійних компетентностей, викладених в ДОС; практична можливість опанування сучасними виробничими технологіями);

- рівень навчально-методичної бази (методичне забезпечення освітнього процесу) з професії/професій (забезпечення підручниками, методичними та навчальними посібниками, довідковою літературою, електронними освітніми ресурсами тощо (кількість примірників, відсоток від потреби);

- рівень комплексно-методичного забезпечення з професії/професій (наявність та стан ведення паспортів КМЗ; рівень забезпечення здобувачів освіти традиційним і сучасним методичним та дидактичним інструментарієм, комп'ютерними програмами, електронними засобами навчального призначення, електронними дидактичними демонстраційними матеріалами тощо; аналіз діяльності педагогічних працівників щодо поповнення КМЗ з урахуванням перспективи);

- наявність та рівень розробленого та/або доповненого комплексно-методичного забезпечення професій цифровим відеоконтентом з візуалізації технологічного процесу, виконання трудових прийомів та операцій з метою забезпечення ресурсних передумов щодо ефективного засвоєння навчального матеріалу здобувачами освіти (підвищення відсотку комплексно-методичного забезпечення за рахунок створення навчального відеоконтенту, зокрема з професійно-практичної підготовки);

- проектування плану майстерні, ресурсне наповнення якої спрямоване на реалізацію можливостей набуття енергозберігаючих компетентностей та «зелених» навичок за оновленими «зеленими» навчальними програмами;

- результати знань, умінь та навичок здобувачів освіти з професії/професій (період для здійснення аналізу: три набори/випуски);

- результати участі здобувачів освіти з професії/професій у заходах всеукраїнського та обласного рівня;

- працевлаштування (відсоткове співвідношення).

Для вивчення стану забезпечення якості професійної підготовки в ЗП(ПТ)О «Первомайський професійний коледж» з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» **проаналізовано плануючу, облікову та звітну документації, а саме:**

- Положення про внутрішню систему забезпечення якості (відсутнє);

- план роботи освітнього закладу на рік, а саме розділи «Теоретична підготовка», «Професійно-практична підготовка», «Контроль за організацією навчально-виробничого процесу», «Методична робота», «Удосконалення навчально-матеріальної бази»;

- план роботи педагогічної ради (тематика засідань) на наявність питань аналізу стану забезпечення якості освіти та оцінки результатів виконання освітньої програми;

- план роботи методичного кабінету;

- план роботи методичної комісії викладачів та майстрів виробничого навчання слюсарно-зварювального, металообробного та будівельного напрямку;

- протоколи засідань методичної комісії в частині відпрацювання питань стану забезпечення якості освіти, а саме протокол № 07 від 21.02.2025;

- стан кадрового забезпечення на предмет відповідності кваліфікаційного рівня, робочого розряду та стажування;

- зміст контрольно-оцінювальних матеріалів та критерії оцінювання рівня навчальних досягнень учнів;

- рівень змістовного наповнення робочих навчальних програм на предмет осучаснення (виробничий процес), в тому числі в контексті євроінтеграційної складової (енергоефективність та екологізація);

- стан оновлення змістової компоненти поурочно-тематичних планів з врахуванням сучасних виробничих технологій та стратегічних напрямів державної політики в частині окремих аспектів євроінтеграції.

За результатами аналізу та розгляду окресленого питання на засіданні навчально-методичної Ради при НМЦ ПТО у Миколаївській області (протокол № 05

від 01.10.2025; питання 1 порядку денного та протокол від 19.02.2025 № 06; питання третє порядку денного) **визнано стан забезпечення результативності якості професійної підготовки за критеріями «Планування», «Організація», «Здійснення професійної підготовки», «Системність в роботі» та «Затребуваність на ринку праці» на задовільному рівні:**

●з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» у ЗП(ПТ)О «Первомайський професійний коледж».

**Визнано стан забезпечення результативності якості професійної підготовки за критеріями «Планування», «Організація», «Здійснення професійної підготовки», «Системність в роботі» та «Затребуваність на ринку праці» на достатньому рівні:**

●з професій громадського харчування та ресторанного сервісу, а саме «Кухар» та «Бармен», у Вищому професійному училищі суднобудування м. Миколаєва.

**Рекомендовано адміністрації ЗП(ПТ)О «Первомайський професійний коледж»:**

1) розробити та затвердити на засіданні педагогічної ради Положення про внутрішню систему забезпечення якості відповідно до норм Закону України «Про освіту» (стаття 41, розділ V), «Про професійну освіту» (стаття 45, розділ VI; абзац 3, частина 4 статті 41, розділ V) та з врахуванням норм наказу Міністерства освіти і науки України від 06.05.2021 № 509 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти»;

2) розробити внутрішнє Положення про дотримання академічної доброчесності в закладі освіти відповідно до норм Закону України «Про освіту» (частина 7 статті 42, розділ V);

3) при проєктуванні плану роботи педагогічної ради на навчальний рік (тематики засідань) обов'язково передбачати питання щодо аналізу стану забезпечення якості професійної підготовки з професій **Тематика засідань педагогічної ради** з метою оцінки результатів виконання освітніх програм відповідно до норм Закону України «Про професійну освіту» (абзац 1, частина 4 статті 41, розділ V);

4) забезпечити передумови для реалізації аналітичної та рефлексивно-оцінювальної складової в частині стану забезпечення якості професійної підготовки з професій на всіх рівнях планування;

5) забезпечити взаємоузгодження змісту плануючої документації, а саме планів роботи освітнього закладу на рік, педагогічної ради, методичної комісії, методичного кабінету в частині відпрацювання питань щодо аналізу стану забезпечення якості професійної підготовки з професій;

6) створювати умови для удосконалення стану матеріально-технічної бази та осучаснення освітнього середовища з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», зокрема поповнити агрегатами, вузлами та системами новітніх моделей автомобілів; проєктування та облаштування сучасної навчальної майстерні з технічного обслуговування та ремонту автомобілів;

5) удосконалити роботу із соціальними партнерами з метою розширення можливостей для якісного відпрацювання здобувачами освіти окремих тем виробничого навчання та змісту програми виробничої практики з перспективою подальшого працевлаштування;

**Рекомендовано викладачам та майстрам виробничого навчання ЗП(ПТ)О «Первомайський професійний коледж»:**

1) переглянути підхід щодо способу та методики реалізації змісту професійних компетентностей згідно окремих результатів навчання за Державним освітнім стандартом 7231.G.45.20-2023, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2023 № 469, зокрема детально розкривати питання за РН 2. Здійснювати

діагностику автомобілів (середньої складності вузлів і агрегатів) (3-й розряд), РН 5. Здійснювати огляд та діагностику автомобілів (складних вузлів і агрегатів) (4-й розряд), РН 7. Здійснювати випробування простих та середньої складності вузлів і агрегатів (4-й розряд), що в результаті є передумовою формування професійних компетентностей згідно професійної кваліфікації слюсар з ремонту колісних транспортних засобів 3-4-го розряду та, відповідно, суттєво впливає на рівень та якість підготовки кваліфікованих робітників за професією;

2) привести у відповідність до змісту Державного освітнього стандарту 7231.G.45.20-2023, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2023 № 469, норм методичних рекомендацій та сучасних вимог таку документацію:

- пакет навчально-методичної документації;
- пакет комплексних кваліфікаційних завдань;
- паспорти професій/ кабінетів/ лабораторій;
- комплексно-методичне забезпечення предмета/професії;

3) спроектувати, розробити та доповнити комплексно-методичне забезпечення професій цифровим відеоконтентом з візуалізації технологічного процесу, виконання трудових прийомів та операцій з метою забезпечення ресурсних передумов щодо ефективного засвоєння навчального матеріалу здобувачами освіти;

4) підвищити рівень цифрової компетентності педагогічних працівників, які здійснюють підготовку кваліфікованих робітників з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» через самоосвітню діяльність та активізувати роботу щодо активного використання комп'ютерної техніки, можливостей мультимедіа та мережі Інтернет в освітньому процесі;

5) передбачити в змісті навчальних предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної підготовки та виробничого навчання питання безпеки праці та, відповідно, специфічних професійних питань з охорони праці з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці;

6) при розробці контрольно-оцінювальних матеріалів передбачити завдання, спрямовані на вирішення здобувачами освіти проблемної виробничої ситуації, результат якої показує рівень набутих універсальних непрофесійних навичок «Soft Skills», затребуваних роботодавцями, серед яких навички діяти в нестандартних умовах, самостійно приймати рішення, працювати в команді як складової забезпечення комплексного підходу в системі ефективного оцінювання рівня підготовки кваліфікованих робітників й готовності до майбутньої професійної діяльності;

7) забезпечити передумови для впровадження в зміст робочих навчальних програм з предметів професійно-теоретичної підготовки та виробничого навчання окремих елементів екологізації, спрямованих на розвиток «зелених» компетентностей у здобувачів освіти як один із стратегічних напрямів державної політики в частині окремих аспектів євроінтеграції (включення екологічного компоненту в зміст освіти «екологізація навчального плану та програми»).

**Рекомендовано керівнику методичної служби та старшому майстру ЗП(ПТ)О «Первомайський професійний коледж»:**

1) забезпечити умови для удосконалення компетентності педагогічних працівників щодо методики викладання з використанням сучасних педагогічних та виробничих технологій;

2) забезпечити організаційні умови для періодичного стажування майстрів виробничого навчання з опанування нових виробничих технологій;

3) сприяти продовженню процесу переведення документообігу освітнього процесу в електронний формат (електронна систематизація комплектів навчально-методичних документів з планування освітнього процесу).

**Рекомендовано адміністрації Вищого професійного училища суднобудування м. Миколаєва:**

1) забезпечити передумови для реалізації складових системи забезпечення якості освіти, розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти та її функціонування;

2) доповнити та/або внести зміни та затвердити на засіданні педагогічної ради зміни та/або доповнення до Положення про внутрішню систему забезпечення якості професійної освіти відповідно до норм Закону України «Про освіту» (стаття 41, розділ V, зокрема частина 3), «Про професійну освіту» (стаття 45, розділ VI; абзац 3, частина 4 статті 41, розділ V) та з врахуванням норм наказу Міністерства освіти і науки України від 06.05.2021 № 509 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» в частині деталізації компонентів внутрішньої системи згідно напрямів (визначення політик і процедур забезпечення якості освіти), визначення періодичності та механізмів самооцінювання (опис вимог/правил та критеріїв самооцінювання окремих компонентів внутрішньої системи або напрямів оцінювання), вимірювальних показників результатів, на які впливатимуть освітні та управлінські процеси, методи збору інформації для кожного з індикаторів, механізмів забезпечення академічної доброчесності, системи оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та результатів діяльності педагогічних працівників та інші процедури, інструменти та заходи забезпечення якості освіти;

2) розглянути можливість щодо підготовки кваліфікованих робітників з професій «Кухар» та «Бармен» за дуальною формою навчання на основі здійснення комплексного аналізу всіх переваг й недоліків за критеріями «ресурсна спроможність», «формування ключових та професійних компетентностей», «якість професійної підготовки» та «доцільність й раціональність – регіональний аспект»

3) забезпечити передумови для реалізації аналітичної та рефлексивно-оцінювальної складової в частині стану забезпечення якості професійної підготовки з професій на всіх рівнях планування в частині взаємоузгодження змісту плануючої документації, а саме планів роботи освітнього закладу на рік, педагогічної ради, методичної комісії, методичного кабінету в частині відпрацювання питань щодо аналізу стану забезпечення якості професійної підготовки з професій;

4) продовжувати удосконалення стану матеріально-технічної бази та осучаснення освітнього середовища, зокрема шляхом оновлення обладнання кухні-лабораторії та навчального бару відповідно до появи новітніх технологій та трендів у ресторанному сервісі;

5) сприяти розширенню мережі соціальних партнерів (роботодавців) з метою забезпечення здобувачам освіти максимальних можливостей для якісного відпрацювання окремих тем виробничого навчання та змісту програми виробничої практики з перспективою подальшого працевлаштування;

6) продовжувати включати до планів роботи педагогічної ради питання щодо аналізу результатів Державної кваліфікаційної атестації з професій «Кухар» та «Бармен» з метою оцінки результатів виконання освітніх програм та виявлення шляхів їх поліпшення

7) забезпечувати умови для регулярного стажування та підвищення кваліфікації педагогічних працівників на провідних підприємствах ресторанного господарства з метою опанування нових виробничих технологій;

8) сприяти продовженню процесу переведення навчально-методичної документації з планування освітнього процесу в електронний формат для підвищення ефективності документообігу та доступу до матеріалів

**Рекомендовано викладачам та майстрам виробничого навчання Вищого професійного училища суднобудування м. Миколаєва з професій громадського харчування та ресторанного сервісу, а саме «Кухар» та «Бармен»:**

1) забезпечувати впровадження в освітній процес сучасних методик та практик, отриманих під час стажувань, тренінгів та майстер-класів (новітні технології приготування страв, сучасні тренди барменської майстерності тощо), та візуалізувати їх за допомогою цифрового відеоконтенту в навчальних матеріалах;

2) продовжити роботу із розвитку універсальних непрофесійних навичок «Soft Skills» (комунікативні навички, робота в команді, вміння діяти в нестандартних умовах), які є критично важливими для сфери обслуговування з подальшою інтеграцією в лабораторно-практичні заняття та виробниче навчання;

3) активізувати роботу зі створення та наповнення електронного навчального контенту з метою розширення комплексно-методичного забезпечення предмета/професії, зокрема шляхом розміщення методичних розробок та актуальних матеріалів на сайті закладу;

4) з метою формування у здобувачів освіти «зелених» компетентностей включати елементи екологізації до робочих навчальних програм з професійно-теоретичної підготовки та виробничого навчання

**Рекомендовано всім ЗПО області:**

1) розглянути можливість організації перспективної практичної діяльності освітнього закладу щодо осучаснення переліку професій та розширення кола діяльності в частині здійснення підготовки кваліфікованих робітників з числа потенційних здобувачів освіти за різними видами підготовки: «первинна професійна підготовка», «професійне (професійно-технічне) навчання», «перепідготовка» та «підвищення кваліфікації» з врахуванням індивідуальних потреб та запитів населення (*в тому числі незайнятого, ВПО, осіб з інвалідністю*), демографічної ситуації, особливостей місцевої економіки, перспектив розвитку окремих галузей, вимог ринку праці регіонального та всеукраїнського рівня, оскільки оновлюється не лише зміст освіти відповідно до змін в технологіях виробництва, а й запити замовників робітничих кадрів щодо професійних кваліфікацій та компетенцій робітників;

2) створити умови для налагодження практичних шляхів співпраці та комунікацій, спрямованих на ефективну взаємодію зацікавлених сторін та основних ключових стейкхолдерів у системі професійної (професійно-технічної) освіти (на постійній основі), з метою безпосередньої участі в оновленні змісту освіти та освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти області;

3) забезпечити налагодження системної роботи, спрямованої на удосконалення рівня цифрових компетентностей педагогів, необхідних для реалізації повноформатного режиму освіти та дієвої комунікації всіх учасників освітнього процесу (організації освітнього процесу із застосуванням технологій змішаного і дистанційного навчання при підготовці кваліфікованих робітників) та розробки якісного електронного навчального контенту, електронної систематизації КМЗ тем предметів професій, роботи у хмарному сервісі Google;

4) розглянути можливість щодо підготовки кваліфікованих робітників з професій за дуальною формою навчання на основі здійснення комплексного аналізу всіх переваг й недоліків за критеріями «ресурсна спроможність», «формування ключових та професійних компетентностей», «якість професійної підготовки» та «доцільність й раціональність – регіональний аспект»

5) застосовувати комплексний підхід при об'єднанні монопрофесій з врахуванням технологічної суміжності професій та видів економічної діяльності згідно Класифікатора (КВЕД) з метою недопущення в перспективі непорозумінь в частині здійснення подальшої підготовки з професій

**Окрім того, для НМЦ ПТО у Миколаївській області визначено завдання:**

1) надавати організаційно-методичну та консультаційно-роз'яснювальну допомогу методичній службі та педагогічним працівникам ЗПО області щодо особливостей організації освітнього процесу та удосконалення компонентів внутрішньої системи

забезпечення якості освіти з врахуванням перспективних напрямів діяльності та передумов для їх реалізації

2) надавати організаційно-методичну та консультаційно-роз'яснювальну допомогу педагогічним працівникам ЗПО області з актуальних питань ведення плануючої, облікової та звітної документації роботи методичних комісій та переведення документообігу освітнього процесу в електронний формат в контексті цифрової трансформації освітніх процесів

3) розглянути питання «Стан забезпечення якості професійної підготовки в закладах професійної (професійно-технічної) освіти області» (за результатами інструментарію та критеріїв, визначених для здійснення аналізу) на засіданнях обласних методичних секцій та об'єднань

Витяг з протоколу (рішення, пропозиції та рекомендації) розміщено на сайті НМЦ ПТО у Миколаївській області в рубриці «Навчально-методична Рада».

***Методист НМЦ ПТО у Миколаївській області Ірина САВЧУК***